

Riigikogu keskkonnakomisjoni

istungi protokoll nr 159

Esmaspäev, 11. juuni 2018

Tallinn, Toompea

Algus 12.10 lõpp 13.05

Juhataja: Rainer Vakra

Protokollija: Andra Ainsaar

Võtsid osa: Peeter Ernits, Valeri Korb (asendusliige Dmitri Dmitrijev), Meelis Mälberg, Terje Trei, Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Puudusid: Andres Metsoja, Kalle Palling

Kutsutud: pöördumise algataja Natalja Pessotšinskaja (2. päevakorrapunkti juures), Narva-Jõesuu linnapea Maksim Iljin (2. päevakorrapunkti juures), Riigimetsa Majandamise Keskuse juhatuse esimees Aigar Kallas (2. päevakorrapunkti juures), Keskkonnaministeeriumi asekantsler Marku Lamp (2. päevakorrapunkti juures)

Osaes: tõlk Tatjana Kobanova

Päevakord:

1. Nädala (11.06.-17.06.2018) töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumine „Päästkem Narva-Jõesuu metsad“, arutelu

1. Nädala (11.06.-17.06.2018) töökava kinnitamine

Esmaspäev, 11.06.2018 kell 11.00

1. Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 koostamise hetkeseis, ühine istung koos maaelukomisjoniga

Esmaspäev, 11.06.2018 kell 12.00

1. Nädala (11.06.-17.06.2018) töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumine „Päästkem Narva-Jõesuu metsad“, arutelu

Teisipäev, 12.06.18 kell 13.00

1. Keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu (645 SE)
2. Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokolliga ühinemise seaduse eelnõu (644 SE)
3. Muud küsimused
- 3.1. Alutaguse vallavolikogu 30.05.2018 kiri nr 1-7/5

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala (11.06.-17.06.2018) töökava. (konsensus- Peeter Ernits, Dmitri Dmitrijev, Meelis Mälberg, Terje Trei, Rainer Vakra)

2. Kollektiivne pöördumine „Päästkem Narva-Jõesuu metsad“, arutelu

Rainer Vakra märkis, et algatajad paluvad kohalikul omavalitsusel võtta kaitse alla Narva-Jõesuu mets. Kollektiivsele pöördumisele on alla kirjutanud 1111 inimest, kontrollitud allkirju on 1105.

Natalja Pessotšinskaja selgitas, et metsaraie on teinud kohalikud elanikud murelikuks, kuna Narva-Jõesuu mets on ajalooliselt olnud sealse kuurordi visiitkaardiks. Samuti on regioonis mitmeid õhku reostavaid ettevõtteid ja mets on n-õ Narva-Jõesuu kopsud.

Rainer Vakra palus selgitada, et milline on kõnealuse metsa hetkeseis. Teadaolevalt kuulub 30 % metsast eraomanikele ja 70 % riigile. **Maksim Iljin** märkis, et mets asub Narva-Jõesuu linnas, kuid kuulub RMK-le. **Aigar Kallas** täiendas, et Narva-Jõesuu linnas mere äärt mööda lõuna suunas on riigile kuuluv suur metsamassiiv, mis on ligi 750 ha. Massiivist natuke üle 200 ha on praegu kaitse all, vastavalt sihtkaitsevöönd või potentsiaalselt sihtkaitsevööndiks muudetav ala – möödunud aastal inventeeriti sinna uus potentsiaalne laane- ja salumetsade kaitseala. Samas on need just alad, kus esineb tormimurdu ja tuuleheidet ning kohalikud elanikud on korduvalt pöördunud, et metsa peaks koristama. Üldiselt on mets aga männi ülekaaluga ja tegemist on ühealaste puudega. Seega, kui 750 hektarist 200 ha on kaitse all, siis umbes 400 ha on sellised männikud, mis on küpsed või 10 aasta jooksul küpseks saamas. Tavapärase metsamajandamise režiimi järgi on võimalus raiuda 10 aasta jooksul kogu küps mets.

Rainer Vakra tundis huvi, et kui seadusest tulenevalt võib olla kõige suurem lageraielank 7 ha, siis kuidas on RMK-l kavas 400 ha majandada. **Aigar Kallas** vastas, et teoreetiliselt saaks liikuda eraldiste kaupa, jättes näiteks ühe vahele ja 5-7 aasta pärast püsti jäänud mets ka ära raiuda. Seejuures on Narva-Jõesuu metsas tehtud viimati raiet 2011. aastal 3,5 ha ja 2017. aastal 24 ha. RMK on lubanud, et võimalikult vähe häiritakse kohalikke elanikke ning metsapilti ja raietöid ei tehta järgmised 2-3 aastat. Seega, kui seadus lubab raiuda antud metsa 10 aasta jooksul, siis RMK on venitanud selle plaani 40 aastale ehk 4 korda pikemale ajale. Sellisel juhul ei teki lanke liiga palju, raiet ei tehta pidevalt, vaid mõneaastaste vahedega ja kindlustatakse lankide uuendamine. Samuti on sealse piirkonna metsaülevaade tagasiside, et Narva-Jõesuu linn on väga altis läbi rääkima, kuidas mõistlikult metsamajandamist seal kavandada. Lisaks on plaanis teha võimalikult palju turberaiet, mis võimaldab jätta tihedamalt säilikipuid. Läbirääkimisel loodetakse leida lahendus lankide paigutamisel nii, et see võimalikult vähe tekitaks visuaalset häiringut. RMK-le on oluline, et kogukond oleks metsatööde kavandamise

juurde kaasatud ja annaks sisendi. Kindlasti ei minda raiuma ranna äärde, kuid ohtlikud puud ja juba kukkunud puud tuleb ka seal eemaldada.

Rainer Vakra küsis, et millal on kohtumised ja arutelud plaanis. **Aigar Kallas** märkis, et RMK alustas kogukondadega läbirääkimiste pidamist alles eelmisel aastal, kui see seadusega kohustuslikuks sai ja seetõttu on see kogemus veel väike. Antud juhul on RMK-l plaanis saada sel suvel valmis sealse metsa majandamise kava ja seda on võimalik läbi rääkida sügisel. Samas on lubatud, et praegu 2-3 aastat raietöid ei teha ja kohtumised võivad toimuda ka hiljem.

Rainer Vakra tundis huvi, et milline on kohaliku omavalitsuse (KOV) edasine plaan antud metsaga. **Maksim Iljin** vastas, et veebruaris toimus rahvakoosolek, kus osales ka piirkonna metsaülem ning seal lepiti kokku 2-3-aastane raietööde paus. Plaanis on alustada augustis uue üldplaneeringu koostamisega, mis peab olema kehtestatud järgmise 3 aasta jooksul. Viimsi valla näitel on soov ette näha, mis osa riigimetsast võetakse kaitse alla ja millistele seatakse raie piirangud. Rahvakoosolekul oli RMK esindaja selle plaaniga nõus. Lisaks on riigimetsi teede ääres ja ohtlikuid puud on KOV valmis ise eemaldama, kuna RMK ei suuda nii kiiresti reageerida. **Aigar Kallas** selgitas, et kuna RMK on metsa omanik, siis sellisel juhul tuleb ohtlikest puudest teada anda, kuid kindlasti saab KOV-ga teha erinevatel tingimustel kokkuleppeid.

Peeter Ernits küsis, et kui palju metsa 700 hektarist on Narva-Jõesuu linna territooriumil. **Maksim Iljin** märkis, et pärast haldusreformi on kogu mets linna piirides. **Peeter Ernits** täiendas küsimust, et milline oleks RMK kava, kui sama situatsioon oleks Tallinnas ja inimesed annaksid kordades rohkem allkirju. **Aigar Kallas** vastas, et eelmisel aastal sai RMK sarnase 800 ha metsa omanikuks Pirital, kus raietöid hakati tegema terviseraja äärsete ohtlike puude tõttu. Seejuures tuleb raiet teha väikeste lankide kaupa, kuna puud on raieküpsed. Oluline on metsa pika perioodi peale kavandades uuendada kasvõi väikeste häilude kaupa, jättes säilik- ja seemnepuid, et kõrge puistuga metsapilt säiliks võimalikult hästi.

Dmitri Dmitrijev tundis huvi, et kui palju on RMK valmis lisaks 200 ha veel metsa kaitse alla võtma. **Aigar Kallas** selgitas RMK seisukohta, et seda metsa on võimalik säilitada ka majandades, kui seal ei leidu just väga haruldasi liike. Nii võiks raietööd jaotada väga pikale perioodile ja tekkinud lankidele istutada või külvata uus mets. Antud piirkonnas kaitse all olevad metsad ei ole enam visuaalselt need metsad, mida inimesed on harjunud ilusa metsana nägema ja seetõttu saab RMK märgukirju langenud puudest.

Natalja Pessotšinskaja märkis, et RMK jaoks on mets majanduslik ressurss, kuid kohalike jaoks on antud mets Narva-Jõesuu eripära ja kuurortlinna oluline osa. Seetõttu on pöördujate seisukoht võtta mets kaitse alla ja maha võtta vaid vanu puud. Lisaks on piirkonnas mitmeid õhku saastavaid ettevõtteid ning metsal on oma roll linna puhta õhu tagamisel. **Aigar Kallas** lisas, et paraku vanaks jäänud ja maha langenud puu hakkab emiteerima hoopis CO₂ ja enam puhast õhku ei anna.

Terje Trei märkis, et osapooltel on aega läbirääkimisteks ja kohalikud elanikud ei tohiks ainult emotsioonidele tugineda. Ilusa metsa pilt on meil mälus väga tugev ja seetõttu ei taha mõelda raietöödele. Kogu metsa kaitse alla võtmisel ei saaks seal turist ega ka kohalik elanik käia, sest see ei ole enam see mets. Samuti ei ole ükski metsaomanik nii ahne, et kogu mets maha võtta. Narva-Jõesuu mets on meie kõigi väärtus, aga tuleb tagada ka selle ohutus inimestele seal liikumiseks.

Meelis Mälberg küsis, et millised on erametsaomanike plaanid neile kuuluva metsa majandamisel. **Rainer Vakra** täiendas küsimust, et kas erametsaomanikega on ka peetud läbirääkimisi. **Maksim Iljin** selgitas, et erametsades on samuti tehtud raietöid. Probleem kasvaski suureks, sest eraomanikud ja RMK alustasid metsatöid põhimõtteliselt üheaegselt. Erametsaomanikele kuuluvast 30 %-st on maha võetud ligi 10-15 %. Eraomanike mets asub pigem vanemas linnaosas, riigimetsa massiivi sees. Kui RMK-ga on lihtsam kompromissini jõuda, siis eraomanikega on kindlasti keerulisem. Ta lisas, et allkirjade kogumine pöördumisele algas, kui RMK metsälem ütles rahvakoosolekul, et antud mets on raieküps ja töödega võidakse alustada.

Rainer Vakra tundis huvi, et kui kaugelt mere äärest raietöid ei tehta. **Aigar Kallas** vastas, et raietöid ei tehta teest mereni. **Maksim Iljin** märkis, et kohalikele teeb muret pigem teisel pool teed asuv mets.

Meelis Mälberg küsis, et kas KOV-le kuulub ka metsa ja kas see võetakse kaitse alla. **Maksim Iljin** vastas, et KOV-le kuulub mets, mis enne asus Vaivara valla territooriumil ja kaitse alla võtmist arutatakse üldplaneeringu koostamise käigus.

Rainer Vakra tõi välja, et kas uute seadusemuudatuste raames oleks võimalik ka maade vahetus. **Dmitri Dmitrijev** tundis huvi, et kas Alutaguse rahvuspargi loomisel ei teki vajadus maade vahetuseks. **Marku Lamp** selgitas, et planeerimisseadusest tulenevalt oli kunagi võimalik ümberkruntimine, kuid seda ei ole kunagi rakendatud. Rahvuspargi moodustamisel liidetakse peamiselt olemasolevad looduskaitsealad.

Natalja Pessotšinskaja palus selgitada, et kes kontrollib lankidele uue metsa istutamist või külvamist. **Marku Lamp** vastas, et seda teeb Keskkonnaamet. Kaks aastat peale raiet peab tegema eeltööd metsa uuendamiseks ja viie aasta jooksul peab teostama uuendustööd.

Peeter Ernits küsis, et kuidas RMK tuleb toime sarnaste probleemidega mujal Eestis peale haldusreformi, kui metsad on jäänud linna piiridesse. **Aigar Kallas** märkis, et sarnaseid probleeme esineb mitmel pool. Pretsedendiline mure oli Kolga külas, kus saadi siiski kokkuleppele. Samuti on murekohti Haapsalus, Kloogal, Kilingi-Nõmmel, Võrus, Taevaskojas – igal pool, kus on kasvõi üks inimene kogukonna esindajana, minnakse läbirääkimistele. RMK poolt veab läbirääkimisi piirkonna metsälem, keda on üle Eesti kokki 18.

Rainer Vakra palus täpsustada, kes antud küsimuses läbirääkimisi korraldama hakkab. **Aigar Kallas** selgitas, et kuna Narva-Jõesuu linn korraldab sügisest üldplaneeringu koostamist, siis RMK on selleks ajaks valmis saanud sealse metsamajandamise kava ettepaneku ning saab osaleda üldplaneeringu koostamise aruteludel. **Maksim Iljin** märkis, et september sobib väga hästi läbirääkimistega alustamiseks.

Otsustati:

2.1 Nõustuda, et Narva-Jõesuu piirkonnas asuvate metsade majandamisel tuleb jälgida ka kohaliku elanikkonna soovi metsa säilitamise ja looduskaitse alla võtmise kohta. Selleks edastada antud pöördumine Narva-Jõesuu linnavalitsusele kõiki osapooli rahuldava lahenduseni jõudmiseks. (konsensus- Peeter Ernits, Dmitri Dmitrijev, Meelis Mälberg, Terje Trei, Rainer Vakra)

2.2 Menetlus lõpetada. (konsensus- Peeter Ernits, Dmitri Dmitrijev, Meelis Mälberg, Terje Trei, Rainer Vakra)

(allkirjastatud digitaalselt)
Rainer Vakra
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Andra Ainsaar
protokollija